

derlijk dat in '42, '43 en de eerste maanden van '44 nauwelijks berichten ontvangen werden die een duidelijk beeld gaven van wat zich op economisch gebied in Indië afspeelde en van wat daar na de bevrijding nodig zou zijn.

Weinig berichten uit Indië

Terwijl de regering in Londen van meet af aan regelmatig berichten kreeg over gebeurtenissen en toestanden in bezet Nederland (een stroom, in '40 nog vrij smal, die evenwel nadien van jaar tot jaar breder werd), ontvingen de Nederlandse autoriteiten in Australië en op Ceylon maar heel weinig berichten uit of over Indië.

In Londen werd van mei '40 af elk woord dat Radio Hilversum uitzond, opgevangen en in dagelijkse luisterrapporten verwerkt; legale Nederlandse dagbladen en periodieken bereikten de regering via Lissabon en Stockholm van de herfst van '40 af, illegale bladen en brochures van april '42 af; een groeiend aantal geheime agenten kon van augustus '40 af militaire inlichtingen doorseinen – militaire zowel als civiele inlichtingen werden voorts aanvankelijk via Stockholm, later via Genève doorgegeven door inlichtingengroepen welker werkzaamheden van de lente van '43 af belangrijke steun kregen van het eind '42 in Londen opgerichte Bureau Inlichtingen. Voorts kwamen in totaal ca. zestienhonderd Engelandvaarders in Groot-Brittannië aan, naar schatting tweehonderd door de Noordzee over te steken, ca. veertienhonderd door eerst naar Zweden of naar Spanje en Portugal te trekken. Waren er in '40, '41 en '42 nog tal van lacunes in het beeld van bezet Nederland dat men zich in Londen kon vormen, van de lente van '43 af ontstond een situatie waarbij de regering en haar organen omtrent alle belangrijke ontwikkelingen in bezet gebied betrouwbare, veelal ook prompte inlichtingen ontvingen. Het werk van de uitgezonden geheime agenten en van de inlichtingengroepen is daarbij van kardinale betekenis geweest.

Zoals uit hoofdstuk 4 zal blijken, heeft het van Ceylon uit op Sumatra ondernomen geheime werk slechts van midden '45 af enig succes gehad en van Australië uit is men er de gehele bezetting door niet in geslaagd, uit Java, Borneo of Celebes van geheime agenten inlichtingen van betekenis te krijgen – alleen in het oostelijkste deel van de Grote Oost heeft het *intelligence*-werk enige bescheiden successen opgeleverd. Dagbladen en periodieken zijn slechts bij één gelegenheid uit Indië ontvan-